
Vergaderjaar 2026-2027

37 020 XVI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2027

Nr. 19

AMENDEMENT VAN HET LID CLAASSEN

Ontvangen 14 oktober 2026

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

De begrotingsstaat wordt als volgt gewijzigd:

I

In **artikel 2 Curatieve zorg** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€15.000** (x € 1.000).

II

In **artikel 11 Nog onverdeeld** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verlaagd** met **€ 15.000** (x € 1.000).

Toelichting

Een bloedmonster is zo snel als de weg naar het laboratorium. Wie in een verpleeghuis, op een huisartsenpost of bij een prikpost bloed laat afnemen, is afhankelijk van een koerier of de auto van de prikdienst. Nederland telt ruim 2.300 verpleeg- en verzorgingshuizen, en ongeveer een derde van de 101 huisartsenposten ligt niet op het terrein van een ziekenhuis met een spoedeisende hulp die dag en nacht open is. Voor een arts die 's avonds moet beslissen of een kwetsbare oudere naar de spoedeisende hulp gaat, maakt het veel uit of de uitslag binnen het uur terug is.

Dat drones dit kunnen, is in Nederland al aangetoond. Isala vloog tussen september 2025 en augustus 2026 ruim 800 keer tussen Meppel en Zwolle, 22 kilometer in gemiddeld 14 minuten, onder meer met bloedmonsters. De drones waren 92 tot 95 procent van de tijd inzetbaar, harde wind was de belangrijkste beperking en het vervoer had geen relevante invloed op de kwaliteit van de onderzochte geneesmiddelen; volgens de eerste resultaten geldt dat ook voor bloedmonsters. De proef loopt door tot medio 2027 en breidt uit naar meer laboratoriumdiagnostiek. Het Jeroen Bosch Ziekenhuis verwacht in 2027 de eerste vluchten en het UMCG tekende in juli 2025 een intentieverklaring voor een netwerk in Noord-Nederland. De proef vliegt nog in een tijdelijk luchtruimgebied met beperkingen, en voor regulier medisch dronevervoer zijn nieuwe vergunningen nodig. In Londen brengt een drone sinds februari 2026 monsters van een gezondheidscentrum in Raynes Park in ruim drie minuten naar het laboratorium van St George's; over de weg duurt dat ongeveer twintig minuten.

De indiener wil van losse proeven naar een netwerk, en daarvoor via dit amendement voor 2027 €15 miljoen beschikbaar stellen. Van dit bedrag gaat € 10 miljoen naar vervoer per drone en € 5 miljoen naar zelfafname.

Met het eerste bedrag worden in 2027 ongeveer twaalf ziekenhuislocaties in drie regio's aangesloten, elk met circa vijf aansluitpunten: huisartsenposten buiten het ziekenhuisterrein, verpleeghuizen, prikposten en buitenpoliklinieken. De regio's rond Zwolle, 's-Hertogenbosch en Groningen liggen voor de hand, omdat daar al gevlogen wordt of vluchten in voorbereiding zijn. Circa € 8,5 miljoen is voor landingsstations, drones en de koppeling met het laboratorium, € 1,5 miljoen voor de vliegoperatie in de tweede helft van 2027 en een onafhankelijke evaluatie. De vliegoperatie wordt aanbesteed, in afstemming met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de luchtverkeersleiding en de Inspectie Leefomgeving en Transport. Spoedmonsters en bepalingen waarbij tijd telt gaan voor.

Het tweede deel is zelfafname. Erasmus MC laat niertransplantatiepatiënten thuis met een vingerprik bloed op een kaartje zetten voor de controle van hun medicijnen en nierfunctie. Een gewone vingerprik is niet vanzelf patiëntvriendelijker. In een studie van het Jeroen Bosch Ziekenhuis en GGZ Reinier van Arkel was de vingerprik voor het bepalen van clozapine even betrouwbaar als een buisje uit de arm, maar hadden patiënten een bescheiden voorkeur voor het buisje. De onderzoekers wijzen erop dat de vingerprik vijf tot zes grotere druppels vroeg. De indiener wil daarom ruimte voor systemen die met veel minder bloed toekunnen of het bloed op de bovenarm opvangen. Zulke systemen zijn er met CE-markering, maar een laboratorium moet per bepaling aantonen dat de uitslag klopt. Dat hoeft niet in elk laboratorium opnieuw. Van de € 5 miljoen gaat € 2,5 miljoen naar een landelijk validatieprogramma van de laboratoria en de beroepsvereniging NVKC, voor circa 25 veelgevraagde bepalingen op twee systemen, zoals nierfunctie, HbA1c, CRP, cholesterol en medicijnspiegels. € 2 miljoen gaat naar pilots waarin circa 10.000 patiënten met een chronische aandoening een jaar lang zelf afnemen, met instructie, kits en retour via de post of via het dichtstbijzijnde aansluitpunt van het dronenetwerk. De laatste € 0,5 miljoen is voor evaluatie en voor een toets door de NZa of de huidige prestaties zelfafname goed dekken.

Een landelijke uitrol naar alle 106 locaties van algemene en academische ziekenhuizen,¹ elk met vijf tot tien aansluitpunten, kost naar schatting van de indiener eenmalig € 50 tot 155 miljoen en daarna € 14 tot 70 miljoen per jaar, afschrijving inbegrepen. De raming rekent per ziekenhuislocatie met twee tot drie drones van € 60.000 tot € 120.000 en een landingsstation met koppeling aan het laboratorium van € 150.000 tot € 300.000. Een aansluitpunt kost € 40.000 tot € 80.000 en verstuurt twee tot vier zendingen per dag, samen 0,4 tot 1,5 miljoen zendingen per jaar. Eén operator bewaakt twee tot vijf drones tegelijk. Alles bij elkaar rekent de raming met € 35 tot € 45 per zending. Een vaste koeriersronde is goedkoper. Brits onderzoek naar het vervoer van labmonsters concludeerde in 2024 dat drones pas met de bestelbus kunnen concurreren als hun kosten dalen tot onder ongeveer een vijfde van het huidige niveau, vooral door de personeelskosten.² Tegenover een spoedrit ligt het anders: in Londen is de drone volgens het laboratorium op sommige routes tot 23 procent goedkoper dan een spoedkoerier.³ Het netwerk is daarom bedoeld voor spoed, voor tijdkritische bepalingen en voor plekken waar nu een taxi of spoedkoerier rijdt.

De opbrengst zit in tijd en in mensen. Een huisbezoek van de prikdienst kost bij een regionaal laboratorium in 2026 € 14,13 (gepland) tot € 24,61 (ongepand) bovenop het ordertarief van € 15,71, en de prikker kan intussen nergens anders zijn. Wie zelf afneemt, hoeft niet naar de prikpost. En komt de uitslag binnen het uur terug in het verpleeghuis of op de huisartsenpost, dan kan dat een rit naar de spoedeisende hulp voorkomen. De evaluatie brengt in beeld hoeveel ritten, huisbezoeken en verwijzingen dit scheelt. Het amendement regelt alleen 2027. Het geld gaat via subsidie naar ziekenhuizen en laboratoria, in samenwerking met de regionale acute zorgnetwerken, en waar nodig via opdrachten. Er gaat niets naar overhead, uitbetaling gebeurt in tranches en de Kamer krijgt voor 1 juli 2028 een verantwoording met de

¹ RIVM, overzicht ziekenhuislocaties (peildatum maart 2025), vzinfo.nl. Meegeteld zijn de 98 locaties van algemene en de 8 van academische ziekenhuizen, niet de 7 kindziekenhuizen en de 137 buitenpoliklinieken.

² M. Grote e.a., 'The effects of costs on drone uptake in multi-modal logistics systems within a healthcare setting', *Transport Economics and Management* 2024, 2, p. 58-75, doi:10.1016/j.team.2024.03.001.

³ Digital Health, 'South west London expands NHS pathology drone deliveries', 16 juli 2026.

evaluatie. De indiener verwacht dat de minister bij de Voorjaarsnota 2027 met een plan voor de verdere uitrol komt, waarin de exploitatie op termijn in de tarieven voor laboratoriumonderzoek terechtkomt, omdat het netwerk een deel van het koeriersvervoer vervangt.

Dekking wordt gevonden in de onverdeelde middelen op artikel 11 (Nog onverdeeld), onderdeel Overige. Daar staat voor 2027 € 15,1 miljoen: het restant van de loon- en prijsbijstelling dat het kabinet uit 2026 heeft doorgeschoven en dat nog aan geen enkel beleidsartikel is toegedeeld. De middelen worden toegevoegd aan artikel 2 (Curatieve zorg), artikelonderdeel 2.60 (Zorgverzekeringsstelsel), onderdeel Regionale Samenwerking en Zorgvernieuwing, instrumenten subsidies en opdrachten. Het kabinet heeft in deze begroting zelf het budget voor Innovatie en Zorg in dat onderdeel ondergebracht. De middelen worden toegevoegd aan artikel 2 (Curatieve zorg), artikelonderdeel 2.60 (Zorgverzekeringsstelsel), onderdeel Regionale Samenwerking en Zorgvernieuwing, instrumenten subsidies en opdrachten. Het kabinet heeft in deze begroting zelf het budget voor Innovatie en Zorg in dat onderdeel ondergebracht.⁴

Claassen

⁴ Vaststelling begrotingsstaten VWS 2027, Kamerstuk 37 020 XVI, nr. 2, p. 80.